

Автор: Избасар Мөлдір Қуанышқызы

Пән: Қазақ тілі (Т1)

Сынып: 6-сынып

Бөлім: Әлемнің жеті кереметі

Тақырып: Қазақстанның жеті кереметінің бірі – А.Яссауи кесенесі.

Осы сабақ арқылы іске асатын оқу мақсаттары	6.2.1.1. мәтіннен негізгі және қосымша, детальді ақпаратты анықтау, түсіндіру.
Сабақтың мақсаты	Оқушылар: - Мәтінді түсініп оқиды; - мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты анықтайды; - мәтіннен детальді ақпаратты анықтап жазады.
Бағалау критерийлері	• Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты анықтайды; • сұрақтарға жауап беру арқылы детальді ақпаратты табады; • неліктен негізгі, қосымша ақпарат екеніне түсінік береді.
Тілдік мақсаттар	Пән лексикасы және терминология: Мәтіндегі негізгі, қосымша, детальді ақпарат Тыңдалым мен айтылымға қажетті сөз тіркестері: менің ойымша, менің пайымдауымша, сайып келгенде, тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні.
Құндылықтар	Үздіксіз білім алу, отансүйгіштік, ынтымақтастық.
Пәнаралық байланыс	География, тарих
Осыған дейін меңгерілген білім	«Қазақстандағы көрікті жерлер», «Ұлттық және отбасылық құндылықтар» бөлімдері арқылы оқушылардың оқылым дағдылары дамытылды.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы (5 минут)	Ұйымдастыру кезеңі. Психологиялық ахуал. «Сабақ тілімен достар» әдісі Қазақстанның ғажайып мұралары туралы не білесің? Оқушыларға мектеп дәлізінде ілулі тұрған еліміздің жеті кереметінің суреттері көрсетіледі. Оқушылар Қазақстанның жеті кереметін атап шығады. Сабақтың тақырыбын анықтағаннан соң, оқу, сабақ мақсаттары және бағалау критерийлерін мұғалім оқушылармен бірге талқылайды.	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар																		
Сабақтың ортасы (5 минут)	<p>Оқылым алдындағы тапсырма. Мұғалім оқушыларға мәтінді оқытпастан бұрын, мәтін негізінде тұжырымдарды оқиды. Оқушылар мұғалім ұсынған ақпараттың «шын немесе жалған» екеніне болжам жасайды.</p> <table border="1" data-bbox="316 293 1137 730"> <tr> <td data-bbox="316 293 994 376">Ахмет Яссауи кесенесі Оңтүстік-Қазақстан облысыТүркістан қаласында орналасқан</td> <td data-bbox="1002 293 1066 376">+</td> <td data-bbox="1074 293 1137 376"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 387 994 432">Яссауи кесенесі ЮНЕСКО-ның Әлемдік мұра тізіміне енген</td> <td data-bbox="1002 387 1066 432">+</td> <td data-bbox="1074 387 1137 432"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 443 994 510">Кесене ұзақ уақыт салынған, оның бой көтеруіне жиырма жылдан астам уақыт кеткен.</td> <td data-bbox="1002 443 1066 510"></td> <td data-bbox="1074 443 1137 510">+</td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 521 994 622">Ғимаратта: «Бұл киелі орын Алланың сүйікті құлы, әмірші Әмір Темірдің бұйрығымен тұрғызылған - Алла оның әмірін мәңгілік етсін!» деп жазылған.</td> <td data-bbox="1002 521 1066 622">+</td> <td data-bbox="1074 521 1137 622"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 633 994 678">Кесенеде 50-ден астам бөлмелер бар</td> <td data-bbox="1002 633 1066 678"></td> <td data-bbox="1074 633 1137 678">+</td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 689 994 734">Кесенеде қоладан жасалған Тайқазан орналасқан</td> <td data-bbox="1002 689 1066 734">+</td> <td data-bbox="1074 689 1137 734"></td> </tr> </table>	Ахмет Яссауи кесенесі Оңтүстік-Қазақстан облысыТүркістан қаласында орналасқан	+		Яссауи кесенесі ЮНЕСКО-ның Әлемдік мұра тізіміне енген	+		Кесене ұзақ уақыт салынған, оның бой көтеруіне жиырма жылдан астам уақыт кеткен.		+	Ғимаратта: «Бұл киелі орын Алланың сүйікті құлы, әмірші Әмір Темірдің бұйрығымен тұрғызылған - Алла оның әмірін мәңгілік етсін!» деп жазылған.	+		Кесенеде 50-ден астам бөлмелер бар		+	Кесенеде қоладан жасалған Тайқазан орналасқан	+		
Ахмет Яссауи кесенесі Оңтүстік-Қазақстан облысыТүркістан қаласында орналасқан	+																			
Яссауи кесенесі ЮНЕСКО-ның Әлемдік мұра тізіміне енген	+																			
Кесене ұзақ уақыт салынған, оның бой көтеруіне жиырма жылдан астам уақыт кеткен.		+																		
Ғимаратта: «Бұл киелі орын Алланың сүйікті құлы, әмірші Әмір Темірдің бұйрығымен тұрғызылған - Алла оның әмірін мәңгілік етсін!» деп жазылған.	+																			
Кесенеде 50-ден астам бөлмелер бар		+																		
Кесенеде қоладан жасалған Тайқазан орналасқан	+																			
Сабақтың ортасы (10 минут)	<p>Оқылым тапсырмасы. 1-тапсырма. Мұғалім оқушыларға оқылым мәтінін ұсынады. Оқушылар мәтінді жеке оқиды. «Шын немесе жалған» тапсырмасына қайта оралып, ақпараттың дұрыс-бұрыстығын анықтайды. Болжамдарының қаншалықты дұрыс болғанына баға береді. ҚБ «+, - , керемет» әдісі арқылы өзара бағалайды.</p> <p>Келесі тапсырманы орындамас бұрын мұғалім мәтіндегі негізгі ақпарат, қосымша ақпарат дегеніміздің не екені туралы қысқаша түсінік береді. Мәтіндегі негізгі ақпарат - негізгі ақпарат негізгі оймен тығыз байланысты болады. Автордың оқырманға жеткізбек болған мәтіннің негізгі ойын білдіретін сөйлемдер, деректер. Қосымша ақпарат - негізгі ақпаратты толықтырып тұрады. Ол жанама ақпарат, көбінесе негізгі ойды толықтыратын мысалдар, деректер жатады.</p>	https://oyla.xyz/article/koza-ahmet-assau-kesenesi																		

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар				
Сабақтың ортасы (10 минут)	<p>2-тапсырма. Оқушылар негізгі ақпаратты анықтауға бағытталған тапсырманы орындайды. Негізгі ақпарат берілген мәтіндерді нөмірлейді.</p> <p>1.Ахмет Яссауи кесенесі Оңтүстік-Қазақстан облысы Түркістан қаласында орналасқан, сарайлар мен ғибадатханалардың кешені орта ғасыр сәулетінің жауһары.</p> <p>2.Қожа Ахмет Яссауидің «Диуани-Хикмет» («Даналық кітабы») атты еңбегі жеткен. Ол 149 діни-философиялық хикмет-өлеңдерден тұрады.</p> <p>3.233 жылдан кейін, Яссауи жерленген орында ерекше әдемі және үлкен кесене тұрғызылды. Ол бар болғаны он жыл ішінде – өте қысқа мерзімде бой көтерген!</p> <p>4.Ол жерде көнеден келе жатқан киелі зат қола Тайқазан орналасқан,оның сыйымдылығы 60 шелек, диаметрі – 2,2 метр, салмағы 2 тонна.</p> <p>5.Тайқазан түркі тайпалары ынтымағының және қонақжайлылығының белгісі. 6.1934 жылы Тайқазанды Ленинградқа алып кетіп, бірнеше жылдар бойы Эрмитаждың бір залында экспонатқа қойған екен.</p> <p>7.Кесенеде шартты түрде сегіз блокқа бөлінген 30-дан астам бөлмелербар.</p> <p>Дұрыс жауаптар: Негізгі ақпарат: 1.3.4.7</p> <p>КБ. 1.Тапсырманы орындай алдыңыз ба?</p> <p>2.Оны орындау оңай/қиын болды ма?</p> <p>Оқылымнан кейінгі тапсырма. «Журналист сұрақтар» әдісі</p> <p>Оқушылар төмендегі сұрақтарға мәтін бойынша жауап жазады.</p> <p>Мәтіннен детальді ақпараттарды тауып жазады.</p> <table border="1" data-bbox="316 853 1137 1048"> <thead> <tr> <th data-bbox="316 853 707 904">Сұрақтар</th> <th data-bbox="715 853 1137 904">Жауаптар</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="316 916 707 1048">Кім? Не? Қашан? Қайда ?</td> <td data-bbox="715 916 1137 1048"></td> </tr> </tbody> </table> <p>Дескриптор:</p> <ul data-bbox="316 1115 1137 1205" style="list-style-type: none"> • Мәтіндегі негізгі және қосымша ақпаратты анықтайды; • сұрақтарға жауап беру арқылы детальді ақпаратты табады; • неліктен негізгі, қосымша ақпарат екеніне түсінік береді. 	Сұрақтар	Жауаптар	Кім? Не? Қашан? Қайда ?		
Сұрақтар	Жауаптар					
Кім? Не? Қашан? Қайда ?						
Сабақтың ортасы (7 минут)	<p>Оқушылар дескрипторға сай бірін-бірі бағалайды.</p> <p>«Рухани жаңғыру» бағдарламасы бойынша және «Бақытты бала» жобасы аясында Түркістан қаласына тарихи-танымдық саяхатқа барған мектебіміздің үздік оқушысы Булатова Агния Қожа Ахмет Яссауи кесенесі туралы өзінің көрген, түйген, білгенімен бөліседі.</p> <p>«Детальдарды қосу» әдісі Оқушылар алған білімдерін көрсету үшін сөйлемді кеңейтеді.</p> <p>Сөйлемі барынша толық және нақты қатар жеңімпаз атанады.</p> <p>Бастапқы сөйлем: Қазақстанның жеті кереметіне ежелден атағы жер жарған Ахмет Яссауи кесенесі жатады. Кеңейтілген сөйлем:</p> <p>КБ. Жарайсыңдар! Керемет! Тамаша!</p>					
Сабақтың соңы (3 минут)	<p>Сабақтың соңында мұғалім бағалау критерийлері мен сабақ мақсаттарына қайта оралады.</p> <p>Бағалау критерийлеріне қаншалықты қол жеткізгендері туралы бірге талқылайды.</p> <p>Рефлексия. Мұғалім оқушыларға рефлексия парағын үлестіреді. «Сэндвич» тәсілі арқылы оқушылар рефлексия береді</p>					